

"מה החלומות של יוסף מספרים על דמותו?" – ניתוח בראשית ל"ז

פרויקט שנעשה במסגרת הערכה חלופית בכיתה י' (30%)

כיתה י', קריית חינוך יפו

כמורה לתנ"ך המלמדת בכיתה י', התלבטתי בתחילת השנה איך ליישם את תכנית ההערכה החלופית בכיתה י'. העקרונות המנחים מבחינתי היו רלוונטיות לעולם התוכן של התלמידים וקידום התלמידים מבחינת מיומנות כתיבה. לאור זאת, החלטתי לבחור בבראשית פרק ל"ז, פרק שלא נלמד בכיתה, כך שהתלמידים ידרשו להתמודד עם קריאה וניתוח מעמיק של פרק זה באופן עצמאי. בחרתי בפרק זה משום שהוא עוסק בשניים מחלומות יוסף, ונדמה היה לי כי נושא החלומות ומשמעותם ידבר לליבם של הלומדים. הפרויקט עליו עבדו הילדים היה כתיבת עבודה המנתחת את חלומותיו של יוסף.

במסגרת עבודה זו, נדרשו התלמידים לקרוא ולנתח את פרק ל"ז לפי הנחיות לסיכום פרק אותם הצגתי בפניהם בכיתה. הם נעזרו ב"עולם התנ"ך" והופנו על ידי לאתרי אינטרנט רלוונטיים. הפרקים הבאים של העבודה עסקו בקריאת מאמרים העוסקים בפרשנות לחלומות יוסף. כל אחד מכותבי מאמרים אלה הציג נקודת מבט שונה לחלומות יוסף ולסיכום העבודה, נדרשו התלמידים להביע עמדתם בצורה מנומקת: מה חלומותיו של יוסף מעידים על אישיותו? מה ניתן ללמוד מחלום על אישיותו של החולם? ועם איזו משתי הפרשנויות אותן הציגו בעבודתם מסכימים, אם בכלל ולמה?

את העבודה כתבו התלמידים לפי כללי כתיבת עבודה אותם לימדתי בכיתה ותוך הנחיה צמודה שלי. מטרת נוספות שהצבתי ושהצגתי לתלמידים בתחילת העבודה על פרויקט כתיבת העבודה היו יכולת לעבוד בזוג (את העבודות כתבו הילדים בזוגות), עמידה בזמנים (חלק מהציון ניתן על הגשה בזמן של כל חלק מחלקי העבודה), פיתוח מיומנות עבודה בתכנת Word ובדואר אלקטרוני (הילדים לא היו מורגלים לעבודה בצורה זו) וכן כתיבה טיעונית ומנומקת. לכלל המטרות האלה ולמידת השגתן נדרשו התלמידים להתייחס בדף הרפלקציה שהיה חלק מהעבודה.

נוסף לעבודה הכתובה, התבקשו התלמידים להגיש עבודה יצירתית המתייחסת לקטע מפרק ל"ז ולקטע מאחד המאמרים שקראו לצורך כתיבת העבודה. את העבודות היצירתיות הציגו התלמידים בתערוכה שהתקיימה בבית הספר. ביום הצגת התערוכה, שמעו התלמידים הרצאה בנושא חלומות ומשמעותם מפי פסיכולוג קליני ולאחר מכן הציגו את עבודותיהם.

תלמידים רבים העידו כי תהליך כתיבת העבודה היה מאתגר מאוד עבורם, אך שבסופו הם חוו הצלחה. אני בעצמי למדתי דברים רבים מתהליך זה, אחד מהם הוא שהצבת מטרות מוגדרות מראש ועקביות לגביהן לאורך התהליך כולו – מביאה תוצאות.

דוגמה לעבודות תלמידים

